

SHARING CITIES SUMMIT A BARCELONA

Barcelona acull la Sharing Cities Summit (del 12 al 15 de novembre), una cimera de ciutats d'arreu del món per debatre els nous reptes que planteja l'economia de plataforma

LA TECNOLOGIA PERMET NOVES FORMES D'ESTRUCTURAR ELS NEGOCIS I NOVES RELACIONS LABORALS.
AB

Les grans ciutats prenen cartes davant les plataformes digitals

GEMMA MARTÍ

És el mateix Airbnb, Uber, Cabify o Deliveroo que Viquipèdia, Go-teo, Som Mobilitat o La Teixidora? En la forma, ho pot semblar. En el fons, no. Totes aquestes iniciatives formen part de la denominada economia de plataforma (*sharing economy*), però poden adoptar models molt diversos amb resultats molt diferents. Un d'ells és l'economia de plataforma col·laborativa, que té en compte aspectes com: ser un model socialment responsable, fomenta la governança democràtica i les polítiques de coneixement lliure, aposta per tecnologies obertes, i té un impacte social i ambiental positiu.

Per parlar i debatre sobre aquestes noves realitats, durant quatre dies –del 12 al 15 de novembre– Barcelona acull la Sharing Cities Summit, la cimera internacional entre ciutats sobre economia de plataforma digital. Coorganitzada per l'Ajuntament de Barcelona i Dimmons, grup de recerca de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), la trobada culminarà amb la Declaració de Ciutats Col·laboratives. Aquesta declaració sorgeix de la urgència que tenen les ciutats per desenvolupar una estratègia conjunta que permeti

TALLER DE LA COMUNICADORA, UN PROGRAMA PIONER D'IMPULS PER A L'ECONOMIA DE PROCOMUNS QUE ORGANITZA BARCELONA. AB

controlar els impactes negatius d'aquest tipus de model en la vida i el desenvolupament econòmic de les urbs, així com promocionar els models beneficiosos per a les ciutats.

La cimera, que coincideix amb la celebració de l'Smart City Expo World Congress, comptarà amb la participació d'al-

caldes i primers tinents d'alcalde de 48 ciutats globals líders, entre elles Nova York (que va acollir la trobada l'any passat), Amsterdam (organitzadora de la primera cimera el 2016), Seül, Milà, Berlín, París i Melbourne, entre altres. "La tercera edició de la Sharing Cities Summit ha tingut molt bona acollida, hi participen ciutats de tots

els continents i, a causa de l'èxit, hem hagut de tancar la inscripció de més ciutats", remarquen els organitzadors.

UNA PLATAFORMA, DOS MODELS

L'economia de plataforma és una nova forma d'organitzar i controlar el treball. Es defineix com una modalitat de producció i consum entre grups de persones que es gestiona per mitjà d'una plataforma digital. És una economia que està creixent de forma ràpida i exponencial, principalment a les ciutats, i s'ha convertit en una de les principals prioritats dels governs de tot el món perquè pot presentar models completament dispars. Trobem un model que segueixen les comunitats de programari lliure o la Viquipèdia, per exemple, basat en la governança compartida, el coneixement obert i la responsabilitat social, i que les ciutats consideren que és una oportunitat per crear una economia urbana més inclusiva, participativa i diversa.

Ahora, hi ha un altre model –el de plataformes com Uber o Deliveroo, entre altres– que utilitza una tecnologia tancada, segueix una lògica extraccionista i genera controvèrsies importants (com la viscuda recentment amb el sector del taxi). Un element distintiu –i significatiu– dels dos models és la política de dades; una polí-

INICIATIVA CONJUNTA

Neix la Declaració de les Ciutats Col·laboratives

Un dels eixos centrals de la tercera edició de la Sharing Cities Summit serà la Declaració de les Ciutats Col·laboratives, un conjunt de deu principis i compromisos per garantir la defensa de la sobirania de les ciutats que s'enfronten a impactes disruptius de les noves plataformes digitals. Si en les dues primeres edicions la cimera es va centrar principalment a intercanviar experiències, "aquest any s'ha volgut anar un pas més enllà i definir una declaració conjunta de principis entre ciutats per reforçar la seva col·laboració i que es considera que han de prevaler en l'economia de plataforma com, per exemple, la importància de diferenciar models, els drets laborals, l'impacte mediambiental, que el model estigui alineat amb l'interès general, la sobirania de les ciutats en les regulacions...", explica Mayo Fuster, directora de Dimmons, grup de recerca expert en economia col·laborativa a l'Internet Interdisciplinary Institute de la Universitat Oberta de Catalunya. I és que, com explica l'experta, les ciutats confirmen la urgència de desenvolupar una estratègia conjunta per afrontar els desafiaments del caràcter disruptiu d'algunes de les plataformes i proporcionar claredat als operadors del mercat amb estàndards comuns. "Cal un estàndard compartit i un sistema de suport entre les ciutats; la unió de ciutats és l'única via per poder negociar o

fer front a determinats negocis que no beneficien el conjunt de la ciutat i que són impulsats per plataformes", afegeix Fuster.

ESTABLIR PROTOCOLS DIGITALS

La Declaració de les Ciutats Col·laboratives és particularment rellevant perquè reivindicarà la sobirania de les ciutats a l'hora d'entrar en negociacions amb plataformes digitals. Les urbs volen fer respectar les normes locals i el marc legal, i defensar l'habitabilitat de l'esfera urbana, a més dels drets dels usuaris. Per tant, el propòsit és establir protocols digitals i estàndards

La declaració permetrà unir les ciutats per negociar juntes amb determinades plataformes

per garantir el compliment de les normatives de cada ciutat, preveient mecanismes de sanció de les plataformes en cas d'infraccions, i vetllar pels drets dels usuaris de les plataformes. Idealment, això donarà lloc a un nou "contracte" en el qual l'activitat econòmica, els drets dels usuaris de les plataformes i el dret a viure a les ciutats siguin compatibles. Adjunt a la declaració, s'acordarà un pla de col·laboracions entre les ciutats. Barcelona obrirà una oficina dedicada a desenvolupar el pla després de la cimera.

tica de dades obertes garanteix a les comunitats transparència i accés al valor que s'ha generat en les interaccions de la plataforma. Un altre element és el model de governança, que es planteja si són els mateixos usuaris o és un inversor extern qui ha de decidir les regles de la plataforma.

La declaració que es vol signar durant la Sharing Cities Summit proposa una diferenciació entre els models de plataforma, en funció de l'impacte que produeixen, i defineix el compromís de les ciutats en les polítiques de suport a les plataformes segons aquesta diferenciació.

UNA REALITAT EN EXPANSIÓ

Les plataformes digitals poden generar innovació i prosperitat econòmica, oferint noves maneres d'interacció entre els

Barcelona és referència mundial en models socialment responsables de l'economia de plataforma

ciudadans per autoorganitzar-se d'acord amb els valors que consideren importants. A la vegada, ofereixen oportunitats per a l'activitat econòmica de la ciutat, sempre que estiguin alineades amb els interessos d'aquesta. Investigacions recents, impulsades pel grup de recerca Dimmons de la UOC, han desenvolupat eines per diferenciar entre els diversos models de plataformes digitals i identificar l'impacte que tenen sobre les urbs, que quedaran recollides al llibre que es pública en ocasió de la cimera Sharing Cities Summit: *Ciutats col·laboratives: una visió global de les polítiques d'eco-*

nomia de plataforma a les ciutats amb un focus a Barcelona.

CIUTAT REFERENT

Barcelona és una ciutat de referència mundial en models socialment responsables de l'economia de les plataformes, i vol impulsar aquelles que tenen un impacte positiu a través del Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum. A la capital catalana hi trobem iniciatives que treballen amb dades obertes, com l'Smart Citizen Kit, monitoratge ambiental basat en sensors oberts; Goteo, plataforma de *crowdfunding*; Wikiloc, plataforma de compartició de mapes de rutes per la natura; Mensakas, cooperativa de repartidors extreballadors de Glovo i Deliveroo; Moodle, plataforma de materials educatius oberts; Guifi.net, la xarxa de compartició d'accés a *wireless* més gran del món, o Decidim, una infraestructura oberta de democràcia participativa de codi lliure.

Programa

12 NOVEMBRE

9 a 18 hores

Cimera de ciutats

Disseny Hub Barcelona

18 a 21 hores

Trobada Procomuns sobre Polítiques col·laboratives

MediaTIC. Trobada oberta al públic

13 - 15 NOVEMBRE

Estand i ponències a al congrés Smart City Expo World

Fira de Barcelona. Gran Via

ENTREVISTA A MAYO FUSTER, directora de Dimmons, grup de recerca en economia col·laborativa a l'Internet Interdisciplinary Institute, Universitat Oberta de Catalunya

"Cal una estratègia conjunta contra els models agressius"

Fins a quin punt l'economia de plataforma col·laborativa està present a Barcelona?

Barcelona és una de les ciutats del món on hi ha més economia de plataforma col·laborativa, i on aquesta va començar més d'hora.

Algun exemple?

La primera Wikipedia va ser l'anglesa, però la segona la catalana, i Barcelona va ser la primera ciutat europea en incorporar les llicències *creative commons* (unes llicències que permeten la producció col·lectiva). També cal destacar que el 2014, la Comissió Europea va publicar un estudi sobre quines eren les deu experiències més rellevants en l'àmbit europeu de producció col·laborativa, i tres estaven a Barcelona: Goteo (plataforma de *crowdfunding*), Guifi.net (mapes de punts d'accés ciutadà a internet) i Smart Citizens Kit. A més, la ciutat va ser la primera a impulsar un programa d'emprenedoria en economia col·laborativa de la mà de Barcelona Activa. La capital catalana sempre ha comptat amb un gran teixit de creativitat digital i de lògica col·laborativa, però, fins ara, l'administració no li ha prestat massa interès.

Ara sí?

S'ha produït un canvi i, actualment, té més suport per part de l'Ajuntament i de la Generalitat. Per exemple, el consistori ha creat BarCola, un grup de treball per a la definició de polítiques en aquest àmbit. A més, han sorgit diferents projectes com l'eReuse, on l'Ajuntament prepara tots els ordinadors que deixa de fer servir per donar-los a entitats de la ciutat.

Quin model d'economia de plataforma predomina a la ciutat?

En algunes àrees ha predominat el model col·laboratiu, com ara en l'àmbit del programari on hi ha sectors on aquest és l'hegemònic, i en altres

el més extraccionista, més capitalista, que només busca el guany sense combinar-lo amb la col·laboració. En el tema dels lloguers turístics, per exemple, Airbnb ha tingut un impacte molt gran i ha generat problemàtiques de gentrificació, lloguers més alts...

És el model que té més presència?

No, encara que és el més agressiu i el que més es visibilitza. A la UOC vam fer un mapeig de l'economia de plataforma consolidada a Barcelona i vam identificar un 20% d'iniciatives d'aquest model més agressiu, i un 80% del més col·laboratiu. I és que les plataformes que generen impactes disruptius que afecten la vida a la ciutat no són tantes, però tenen una dinàmica especulativa molt forta, amb gairebé un únic operador que

"Barcelona sempre ha tingut un gran teixit de creativitat digital i lògica col·laborativa"

controla el mercat i amb una inversió de capital important.

I a les ciutats els és difícil enfrontar-s'hi...

Sí, la realitat és que l'economia de plataforma es concentra a les ciutats, però aquestes tenen molt poca sobirania davant les empreses que les impulsen i haurien de teixir una estratègia conjunta. I aquest és un dels reptes que tenen, i que volem posar de manifest en la Sharing Cities Summit amb la Declaració de les Ciutats Col·laboratives. Per aconseguir-ho, la declaració de Barcelona no és només una declaració de ciutat, sinó que es tracta d'un programa d'un any de durada que es portarà a terme des de Barcelona InnoBadora, una nova oficina vinculada a Barcelona Activa.